

**Волинський національний університет імені Лесі Українки
Бібліотека**

Серія «Біобібліографія вчених ВНУ ім. Лесі Українки»

**ВАЛЕНТИНА АНТОНІВНА
УЩИНА**

Біобібліографічний покажчик

Луцьк-2021

**Lesya Ukrainka Volyn National University
Library**

Valentyna Antonivna
Ushchyna

Bio-bibliographical Guide

Lutsk-2021

УДК 81(477.82)(092)(01)

У 96

Валентина Антонівна Ущина [Електронний ресурс] : біобібліогр. покажч. / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. .Л. Дейнека. – Електрон. текст. дані. – Луцьк, 2021. – (Біобібліографія вчених ВНУ ім. Лесі Українки).

У біобібліографічному покажчику репрезентовано бібліографію праць завідувача кафедри англійської філології Волинського національного університету ім. Лесі Українки, доктора філологічних наук, професора В. А. Ущиної за 1989–2021 рр. Представлено монографії, навчально-методичні посібники, публікації в збірниках наукових праць і доповіді на наукових конференціях та статті у фахових вітчизняних і зарубіжних виданнях.

Покажчик адресовано науковцям, викладачам вищих навчальних закладів, аспірантам, студентам.

УЩИНА ВАЛЕНТИНА АНТОНІВНА

*завідувачка кафедри англійської філології
Волинського національного університету ім. Лесі Українки,
доктор філологічних наук, професор*

ЗМІСТ

ВІД УКЛАДАЧА.....	6
I. БІОГРАФІЧНИЙ НАРИС	8
II. МОЇ ВРАЖЕННЯ ВІД ПІТСБУРГА (ПЕНСІЛЬВАНІЯ).....	14
III. НАУКОВИЙ ДОРОБОК ПРОФЕСОРА В. А. УЩИНОЇ.....	20
Дисертації та автореферати дисертацій.....	20
Монографії, навчально-методичні видання	20
Депоновані праці. Статті у продовжуваних, періодичних та неперіодичних виданнях.....	22
Доповіді на наукових конференціях	30
Публікації на Всеукраїнській інформаційній платформі «Практика влади»	32
III. ПЕРЕЛІК АВТОРЕФЕРАТІВ ДИСЕРТАЦІЙ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА, ЗАХИЩЕНІ ПІД КЕРІВНИЦТВОМ В. А. УЩИНОЇ ТА НАУКОВЕ ОПОНУВАННЯ	34
Керівництво дисертаційними роботами	34
Опонування дисертаційних робіт.....	34
IV. НАУКОВО-ЕКСПЕРТНА ДІЯЛЬНІСТЬ	35
Рецензування наукових та навчально-методичних праць.....	35
Участь у міжнародних наукових та освітніх проектах.....	35
Наукові праці, підготовлені під керівництвом В. А. Ущиної	36
Наукове керівництво переможцями Всеукраїнських студентських конкурсів наукових робіт.....	37
Участь у роботі професійних об'єднань.....	37
АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК НАЗВ ПРАЦЬ	38
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК СПІВАВТОРІВ	43

ВІД УКЛАДАЧА

Біобібліографічний покажчик «Валентина Антонівна Ущина» продовжує серію біобібліографічних покажчиків «Біобібліографія вчених ВНУ ім. Лесі Українки», присвячених видатним науковцям та освітянам університету.

Покажчик підготовлено з нагоди 55-річного ювілею завідувача кафедри англійської філології Волинського національного університету ім. Лесі Українки, доктора філологічних наук, професора, фахівця із соціолінгвістики та дискурсології Валентини Антонівни Ущиної. У виданні відбито основні етапи життя, наукова, організаційна та педагогічна діяльність вченої.

У структурі біобібліографічного покажчика **5** розділів:

У розділі I **«Біографічний нарис»** подано відомості про життєвий шлях і науково-педагогічну діяльність ювілярки.

Своїми враженнями про перебування у м. Пітсбург Валентина Антонівна ділиться у другому розділі.

Розділ III **«Науковий доробок професора В. А. Ущиної»** має підрозділи:

- Дисертації та автореферати дисертацій
- Монографії, навчально-методичні видання
- Депоновані праці. Статті у продовжуваних, періодичних та неперіодичних виданнях
- Доповіді на наукових конференціях
- Публікації на Всеукраїнській інформаційній платформі «Практика влади»

У четвертому розділі подано перелік авторефератів дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата, захищених під керівництвом В. А. Ущиної та наукове опонування.

П'ятий розділ висвітлює науково-експертну діяльність В. А. Ущиної.

Наукові публікації всередині підрозділів згруповано та розміщено за прямою хронологією з виділенням років видання. У межах року – за алфавітом назв праць.

Для зручності пошуку інформації використано систему допоміжного довідкового апарату:

- алфавітний покажчик назв праць науковця;
- іменний покажчик, у якому наведено прізвища авторів, співавторів, упорядників, редакторів та інших осіб, відомості про яких є в бібліографічних записах;
- стаття «Від укладача»;
- схема групування (зміст).

Основними джерелами добору літератури для покажчика стали: особистий архів В. А. Ущиної, фонди, каталоги й картотеки бібліотеки Волинського національного університету ім. Лесі Українки, електронні фонди Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.

Бібліографічний опис видань оформлено згідно з чинними стандартами. Матеріали в покажчику бібліографуються мовою оригіналу. Хронологічні рамки відбору документів: 1989–2021 рр. Зібрані в покажчику матеріали переважно звірені *de visu*. Астериксом (*) позначені позиції тих, які не були звірені через відсутність джерел.

Видання буде корисним як для молодих науковців та студентів, так і для широкого кола досвідчених викладачів та працівників у галузі дискурсознавства, соціолінгвістики, прагматики, когнітивної лінгвістики, теорії ідентичності та позиціювання, тощо з метою популяризації наукового й навчально-методичного доробку професора В. А. Ущиної.

I. БІОГРАФІЧНИЙ НАРИС

Валентина Антонівна Ущина народилася 30 липня 1966 року у невеличкому мальовничому містечку Шумськ, що на Тернопільщині. Сім'я, у якій пощастило з'явитися Валентині Антонівні, на той момент була класичним зразком радянської родини інтелігентів, що «зробили себе самі». Адже і тато (Горбоніс Антон Михайлович), і мама (Горбоніс Поліна Матвіївна) – вихідці з села, які, подолавши багато труднощів і перешкод (включно з відсутністю транспорту і потребою йти близько 30 км пішки до великих міст, де можна було здобути освіту і, таким чином, забезпечити собі краще майбутнє), досягли успіху і у професійному, і в особистому житті. Антон Михайлович закінчив Тернопільський медичний інститут і став знаним хірургом, майже чверть століття очолював хірургічне відділення Шумської районної лікарні і, як сам жартома любив зауважувати, «прооперував принаймні одну людину у кожній сім'ї Шумського району», чим заслужив вдячність і повагу численних співвітчизників. Мама, Поліна Матвіївна – випускниця Львівського університету імені Івана Франка, і досі подекуди готує старшокласників до ЗНО з української мови. Десятки поколінь учнів Шумської середньої школи № 1 з теплотою згадують енергійну і дотепну «Полінушку», що змушувала їх полюбити українську літературу, побачити в українських класиках живих людей і не втомлювалась до самої пенсії ходити на уроки на підборах.

То ж у Валі, молодшої дитині в сім'ї, не було інших варіантів, окрім як також стати відмінницею і завжди прагнути до виконання поставлених цілей. Недаремно кажуть, що дітей не потрібно виховувати, достатньо щоб вони бачили, як живе ви самі. У домі Горбоносів завжди багато читали, книгами були заповнені усі шафи, передплачувалися професійні та літературні періодичні видання, уся родина щомісяця з нетерпінням чекала на журнали «Всесвіт», «Клиническая хирургия» і «Барвінок» (пізніше на «Юность»). Підростаючи у великому п'ятиповерховому будинку, Валентина була самостійною, цілеспрямованою дитиною, що мала багато друзів і ще більше різноманітних інтересів. Так, разом з подругами у шестирічному віці вона «записалася» до балетної студії, гуртка КІД (клуб інтернаціональної дружби) і до музичної школи по класу скрипки. Батьки лише здивовано спостерігали і з недовірою хитали головами. Проте дівчинка скрізь встигала і навіть досягала успіхів. Наприклад, у восьмому класі музичної школи вона з повною серйозністю і впевненістю підлітка готувалася вступити до музичного училища. Для цього тренувалася по три-чотири години в день. Оскільки жила сім'я Горбоносів у п'ятиповерхівці, то сусіди не надто раділи перспективі слухати скрипичні концерти о сьомій годині ранку. Відтак, Валентина мужньо наводила будильник на шосту, просиналася і брела із скрипкою до музичної школи, яку, за домовленістю з дирекцією, сама відчиняла і віддавалася музикуванню без засторог і обмежень. О восьмій збиралася, поверталася додому, снідала і йшла до школи. Проте не так сталося, як гадалося, і скрипальки з Валентини не вийшло.

Натомість, закінчивши у 1983 році Шумську середню школу із золотою медаллю, Валентина Горбоніс вступила до Луцького державного педінституту імені Лесі Українки на факультет іноземних мов, який успішно закінчила у 1988 році. Так, іноземна філологія стала її пристрастю, її кар'єрою і її життям.

Дописуючи свою першу наукову працю під керівництвом професора Марії Олександрівни Олікової - дипломну роботу, що стосувалася номінативної та комунікативної функцій імплікації в тексті, Валентина 1 травня 1988 року народила доньку Юлію. На сьогоднішній день Юлія – успішна ділова жінка і молода мама, яка закінчила Інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, живе у Києві, має свою доньку Анну і дистанційно працює в одній із організацій Європарламенту у Брюсселі. Проте на час нашої оповіді Юлія була кількомісячним немовлям, а її мама, героїня цієї історії – двадцятидворічною випускницею Лесиного вишу.

Професійна і наукова кар'єра В. А. Ущиної розпочалася дещо незвично для майбутнього науковця, але цілком зрозуміло з точки зору тогочасних реалій. Ставши мамою на п'ятому курсі інституту, юна випускниця «ін'язу» тримала в руках диплом і одномісячну дитину, проте не мала ніяких перспектив знайти у Луцьку роботу за спеціальністю. Однак світ не без добрих людей, і молодий дипломований вчитель англійської і німецької мов працевлаштувалася до дитячого садка вихователем. Таким чином, нині професор Ущина може з повною відповідальністю сказати, що вона особисто пройшла усі кар'єрні етапи в українській системі освіти – від дошкільного до вищого навчального закладу.

Між дитячим садком та університетом були школа № 22, де Валентина Антонівна працювала вчителем англійської мови і завод синтетичних шкір, де пані Ущина трудилася перекладачем з англійської та італійської мов (так, так, для цього їй довелося самотужки опанувати італійську). І ось нарешті у 1994 році, після випадкової зустрічі з професором Оліковою, Валентина

розпочала свою наукову і викладацьку кар'єру асистентом кафедри англійської філології тоді уже Волинського державного університету імені Лесі Українки – кафедри, яку на сьогоднішній день вона очолює.

Початком справжнього захоплення лінгвістикою стало навчання в аспірантурі і написання кандидатської дисертації під керівництвом професора Людмили Іванівни Булатецької. Для кінця 90-х років тема роботи видавалася такою, що випереджала свій час. Дослідження стосувалося мовленнєвих механізмів влади й домінантності в американському політичному дискурсі. Подібних досліджень в Україні ще не проводилось і потрібну літературу знайти було важко. Завдяки своїй вродженій креативності і наполегливості, Валентина не розгубилася і подала науковий проект на розгляд здавалося б недосяжної Фулбрайтівської комісії і, о чудо!, виграла престижний грант імені сенатора Фулбрайта, що дозволив їй провести свою наукову розвідку в умовах безпосереднього доступу до інформації, пов'язаної з тогочасними американськими президентськими виборами (US Elections 2000), головними учасниками яких були Ал Гор та Джордж Буш молодший.

1999-2000 навчальний рік Валентина Ущина провела в університеті штату Місісіпі, що знаходиться у місті Оксфорд, на батьківщині відомого американського письменника Вільяма Фолкнера та сучасного майстра юридичного детективу Джона Грішема. Чи то щось таке особливе є у повітрі того краю, чи то знову далася взнаки природна завзятість пані Валентини, але вона повернулася додому зі США з уже готовою дисертацією на тему «Соціолінгвістична категорія домінантності та її реалізація в сучасному англійському політичному дискурсі», яку у 2003 успішно захистила у Вченій Раді Київського національного університету імені Тараса Шевченка. У тому ж році народилася друга донька Валентини Антонівни Марія, яка минулого року уже стала студенткою Львівського національного університету імені Франка філософського факультету, за спеціальністю «психологія».

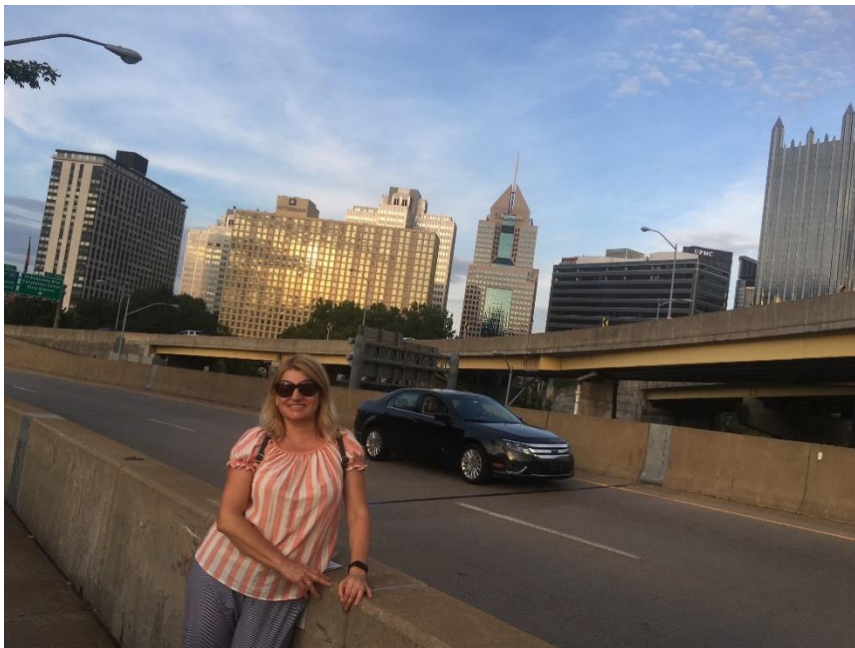
Під час свого перебування у США В. Ущина протягом 2 літніх місяців працювала у недержавній громадській організації «Україна-США» у столиці Америки, місті Вашингтоні. У межах цього стажування до її обов'язків входило писати короткі журналістські огляди слухань справ у Конгресі США, які стосувалися України та україно-американських відносин, завдяки чому вона на постійній основі відвідувала згадані слухання, і мала змогу збирати матеріал не лише для політичного, а й для лінгвістичного аналізу. Після повернення із США, у 2002-2005 роках Валентина Ущина на волонтерських засадах очолювала центр ІАТР (Internet Access and Teaching Program), що розташовувався у Волинській бібліотеці для юнацтва і фінансувався програмою обмінів IREX в Україні.

У 2007 році пані Ущина спробувала свої сили в адміністративній діяльності на посаді проректора з міжнародних зв'язків Волинського державного університету імені Лесі Українки, який якраз тоді ж отримав статус національного. Однак ця робота не стала тривалою, оскільки в 2008 році у сім'ї Ущиних народилася ще одна дитина – син Володимир, що зараз навчається у восьмому класі Луцької спеціалізованої школи №1. Таким чином, серед колег на кафедрі англійської філології навіть з'явився жарт, що в Ущиної всі значні наукові і кар'єрні моменти супроводжуються народженням дітей: захист дипломної – народження первістка, захист

кандидатської – народження другої доньки, проректорство – народження сина.

Не стало винятком і написання та захист докторської дисертації, що відбувся 20 грудня 2016 року у Київському національному лінгвістичному університеті, адже у тому ж таки році у Валентини Антонівни народилася онучка Анна Ярославівна. Докторська дисертація В. А. Ущиної стосується мовленнєвої поведінки суб'єкта дискурсивної діяльності у ситуації ризику. Як можна зараз побачити, тема дисертації виявилася надзвичайно актуальною і знову випередила свій час, адже робота писалася і захищалася задовго до сумнозвісних подій, пов'язаних з пандемією коронавірусу, через яку усе людство перетворилося на суспільство суцільних ризиків. У монографії В. Ущиної, що опублікована у 2015 році, можна знайти відповіді на численні запитання, пов'язані з проблемами комунікації ризиків. Особливо цікавим це може здатися у часи, коли усі ми занурені у повсякденний дискурс ризику і змушені повсякчас приймати важкі і подекуди необгрунтовані через свою невизначеність рішення. Така академічна проникливість науковиці здивувала багатьох її колег як в Україні, так і за кордоном – адже вона почала вивчати проблеми, якими зараз переймаються багато учаних у всьому світі, ще до того, як ці проблеми з'явилися.

Як уже згадувалося, наукова далекоглядність В.Ущиної дозволила їй у 2019 році виграти ще один грант імені Фулбрайта, що трапляється нечасто. Її науковий проект про лінгвістику ризику був обраний серед сотень інших як найкращий, що дало їй можливість провести наукове стажування в

університеті міста Піттсбурга у штаті Пенсильванія, США. Проектом зацікавився відомий американський соціолінгвіст Скотт Кіслінг, одним із ключових об'єктів академічних інтересів якого є станс – позиція суб'єкта дискурсивної діяльності у всіх іпостасях її вияву – від лінгвокогнітивних до соціолінгвістичних. Таким чином, Валентину Антонівну було запрошено до факультету лінгвістики Піттсбурзького університету, де вона провела 2019-2020 навчальний рік і застала там початок пандемії, дистанційне навчання і соціальну ізоляцію.

Сьогодні Валентина Антонівна Ущина працює професором кафедри англійської філології своєї альма матер. З 2018 року вона є завідувачем цієї кафедри. За час її керівництва на кафедрі відкрито дві наукові лабораторії – перекладу і соціолінгвістики. У межах цих лабораторій розробляються наукові теми кафедри, працюють студентські проблемні групи, пишуться наукові тези, статті, курсові та дипломні роботи. У травні 2021 року під керівництвом В. А. Ущиної Пожарською Наталією Володимирівною захищена кандидатська дисертація на тему «Когнітивно-комунікативні механізми регулювання референції у діалогічному мовленні (на матеріалі англійської мови)».

У 2017 році Валентина Антонівна у співпраці з кафедрою англійської філології, перекладу та філософії мови імені професора О.М. Мороховського Київського національного лінгвістичного університету та Українською

Асоціацією когнітивної лінгвістики і поетики (УАКЛПП) ініціювала і провела Літню школу з академічного письма, яку відвідали 78 викладачів та аспірантів з 16 регіонів України. В. А. Ущина є співorganizатором Міжнародної науково-практичної конференції «Виклики і парадокси соціальної взаємодії у постмодерному світі», яку кафедра англійської філології проводить раз на два роки разом з кафедрою соціальної психології та соціології ВНУ імені Лесі Українки.

В. А. Ущина є членом редколегій двох наукових часописів: міжнародного наукового журналу *Research Trends in Modern Linguistics and Literature*, що видається у Волинському національному університеті імені Лесі Українки та науковому журналі «Український інформаційний простір» Київського національного університету культури і мистецтв. Пані Ущина також є рецензентом іноземних журналів, що включені до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science: «Canadian Slavonic Papers / Revue canadienne des slavistes», що публікується у Канаді, та «Language in Society», який видається у Великій Британії.

Валентина Антонівна бере активну участь у численних наукових товариствах, як от: Українська асоціація когнітивної лінгвістики (УАКЛПП), Міжнародна асоціація гуманітаріїв (International Association for the Humanities – MAG), Американського товариства лінгвістичних антропологів (Society for Linguistic Anthropology - SLA). У грудні 2019 року разом із жінками-ученими з шести країн світу (а саме: Канада, Нова Зеландія, Аргентина, Франція, Італія та Україна) стала співorganizатором Міжнародної громадської організації «Фулбрайтерки за права жінок» (“Fulbrighters for Women’s Rights”).

Валентину Антонівну постійно запрошують опонувати на захистах кандидатських і докторських дисертацій, рецензувати автореферати, програми, підручники, монографії. Вона є членом журі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт із романо-германських мов та літератур (з методикою їх викладання), бере участь у роботі експертної комісії МОН по акредитації бакалаврських і магістерських програм, є членом та Головою Державних екзаменаційних та атестаційних комісій (у Волинському національному університеті імені Лесі Українки та Київському національному лінгвістичному університеті). Життя продовжується і у В. А. Ущиної ще багато амбітних планів і прагнень – як у науковому, так і викладацькому житті.

II. МОЇ ВРАЖЕННЯ ВІД ПІТСБУРГА (ПЕНСІЛЬВАНІЯ)

Мій цьогорічний Фулбрайт – це своєрідне святкування річниці мого попереднього Фулбрайта. Двадцятирічний ювілей, так би мовити. Я знаю, що не всім щастить виграти цей чудовий грант двічі і тому дуже ціную надану можливість і дуже вдячна.

Перший раз як стипендіат програми JFDP (Junior Faculty Development Program) я була в Оксфорді (правда, не Велика Британія, а Місісіпі). Тоді я зі всім юнацьким запалом писала кандидатську дисертацію, активно спілкувалася не тільки з колегами-викладачами, а й зі студентами-друзями (різниця у віці між нами була мінімальна), кермувала старою Хондою, купленою у сусіда по кампусу за 600 доларів, не могла натішитися університетською бібліотекою і розповідала усім на кожному кроці, що таке Україна і де вона (у Місісіпі 1999-2000 років народ і не чув, що таке десь є).

Цього разу я проводжу свій прекрасний, академічно насичений рік в університеті Пітсбурга (Пенсільванія) як стипендіат програми для науковців (Fulbright Visiting Scholar Program). Це вже програма для «дорослих» вчених, які всі свої дисертації понаписували і позахищали, але і далі прагнуть розвиватися і сіяти по світу знання.

Отже, як дослідник, який, незважаючи на постструктуралістський хаос у нинішній гуманітаристиці, все ж прагне до структуризації і порядку,

розповідь свою я поділю на кілька взаємопов'язаних частин.

Наука.

Розпочну, власне, з того, для чого я сюди приїхала. Важко переоцінити ті можливості, що їх надає Фулбрайт для розвитку наукової думки. От ви тільки уявіть собі, що протягом шести до дев'яти місяців ви матимете можливість не заповнювати тисячі адміністративних папірців, не проводити по 4-5 пар щоденно (ця кількість жахає американських професорів. У них в семестрі максимально 1-2-3 курси, що означає 1-2-3 години аудиторних занять в тиждень!), не перевіряти контрольні. А лише повністю, з головою зануритися у наукову роботу! При цьому у вашому розпорядженні будуть такі бібліотеки, що вам захочеться плакати, коли ви вперше туди зайдете. У вас буде достатньо часу, щоб відвідувати численні лекції, колоквиуми, круглі столи, семінари, які безперервно організовуються в американських вищих учбових закладах. Ви також зможете поїхати на конференцію (та й не одну) в інші штати цієї великої країни.

Американська бібліотека заслуговує окремої уваги. Тут, у Пітсбурзі, бібліотеки – це взагалі феномен! Ендрю Карнегі, великий промисловець

минулого століття, стверджував, що найгірше, що багатий чоловік може зробити зі своїми грішми по своїй смерті – це залишити їх своїм дітям. А, отже, не бажаючи вчиняти зла своїм спадкоємцям, всі статки Карнегі заповів місту – а саме: розвитку освіти, культури і науки у Пітсбурзі. Отакі бувають олігархи. Так ось, тепер у місті й околицях – 47 бібліотек!!, що працюють завдяки фондам Карнегі. У місті, яке ще 30-40 років тому вважалося промисловою клоакою (старожили розповідають, що біла сорочка ставала чорною до вечора від кіптяви металургійних комбінатів; а Оксана Забужко, яка теж свого часу була Фулбрайтером того самого університету, порівнювала Пітсбург з українським Донецьком) зараз успішно працює 7 прекрасних університетів. Усі вони престижні, а деякі (як Карнегі-Меллон, наприклад, претендують на членство у групі закладів Ivy League).

У місті є кілька концертних залів, різноманітні театри, серед яких є театр опери і балету, численні музеї. Пітсбурзький симфонічний оркестр конкурує з найкращими оркестрами світу. Тобто, якщо коротко – коли закрилися нерентабельні і екологічно-шкідливі заводи, завдяки їхнім власникам місто переорієнтувалося на освіту, молодь, культуру і новітні технології (якщо хтось не знав, то Duolingo родом з Пітсбурга -створюється у тому ж таки Carnegie-Mellon University), а корпус університету Пітсбурга, у якому я зараз працюю, має 44 поверхи і це найвища освітня будівля світу.

Отже, повертаюся до бібліотек. Вони у США живуть, дихають, вібрують і процвітають. Якщо ви науковець, то немає такої книги, статті чи документу, який би ви не змогли там дістати. Якщо його немає у вашій бібліотеці, вам його привезуть з іншого міста, країни, континенту. Для цього існує система interlibrary loan. Тому наукова робота тут перетворюється у насолоду і приносить море позитивних емоцій. Бібліотеки заповнені людьми, але багато американців готуються до занять у кафе. Я, чесно кажучи, так і не навчилася цього робити, - можу зосередитися або в бібліотечному залі (під зеленою лампою), або в тиші власного дому. Але, напевно, у цьому щось є. Береш чашку кави, відкриваєш комп'ютер, заходиш зі своїм паролем на сайт університетської бібліотеки і вуаля! Працюй собі і попивай каву. Можливо, через годину-дві візьмеш ще одну чашку, а там і, дивись, колега заїде – можна заодно соціальне життя покращити і справи факультету обговорити. Не знаю. Це не мій формат. Але також досвід. Що стосується університетської бібліотеки, то... (фанфари!) вона працює 24/7. Саме так, – не закривається ніколи, тому деякі студенти у ній буквально живуть.

Колеги-науковці.

Наступним важливим пунктом наукового життя фулбрайтерів є спілкування з колегами, передусім із професором – академічним партнером у США.

Тут я розпочну з важливості правильно обрати наукову інституцію, до якої ви прагнете поїхати. Це 80 відсотків успіху. Що ж у цьому є найважливішим? Гарно підготовлене для вас робоче місце? Ні. Можливість ходити разом з професором на обіди-вечері-в кіно? Також ні. Шанобливе ставлення до вас як до іноземного фахівця зі статусом Фулбрайтівця? Знову

ні. Хоча тут, як завжди, *for whom how*, але для мене найважливішим фактором успішного фулбрайтівського досвіду є ваші схожі академічні інтереси. Якщо ви займаєтеся спільною справою, якщо ваші дослідження стосуються тих самих проблем і якщо ви володієте подібним набором знань – тоді це запорука вашого успіху. І такий успіх, безперечно, можна спланувати і організувати, якщо відповідально поставитися до підготовки проекту ще вдома.

Як ви розумієте, у мене саме так і склалося. Професор Скотт Кіслінг – давно «знайомий» мені науковець, праці якого я з задоволенням читала і неодноразово цитувала вже кілька років. Його слова навіть стали епіграфом до моєї монографії, виданої у 2015 році. У нас спільне поле наукових пристрастей, нам завжди є про що поговорити, доктор Кіслінг з радістю погоджується на всі мої пропозиції і з готовністю бере участь у всіх наших спільних проектах, допомагаючи мені то порадою, то технічно. Враховуючи зайнятість професора (крім того, що він викладає і активно займається науковою роботою, пан Кіслінг ще є і директором факультету лінгвістики), а також любов американців до розкладів і планів, ми встановили день і годину щотижня, коли ми зустрічаємося винятково задля обговорення моїх фулбрайтівських справ.

Зараз, у весняному семестрі Скотт запропонував мені вести разом з ним теоретичний семінар для аспірантів (graduate course) з курсу, який називається “Advanced Sociolinguistics: Constructing Social Meanings”. Це абсолютно новий і захопливий досвід для мене, оскільки я читаю масу класичної і новітньої

вузькоспеціалізованої літератури, беру участь в обговоренні прочитаних праць щотижня на тригодинних заняттях, в результаті чого з’являються нові ідеї і переосмислюються старі.

Фулбрайт – це необмежені і часом неочікувані можливості. Наприклад, за рекомендацією професора Кіслінга до мене звернулися з редакційної колегії престижного наукового часопису з соціолінгвістики з проханням написати рецензію на книгу “Choosing a Mother Tongue: The Politics of Language and Identity in Ukraine”, написану новозеландською соціолінгвісткою Корін Сілз і видану в Великобританії, після чого мені запропонували стати їхнім постійним рецензентом.

Тут потрібно зазначити, що в університеті Пітсбурга є цілий факультет лінгвістики. Саме так і називається. Це означає, що це дає можливість постійно перебувати в оточенні однодумців. Хіба це не розкіш? Крім того, на факультеті працює постійно діючий лінгвістичний колоквиум – два рази в місяць перед усіма викладачами, студентами, аспірантами виступає хтось із запрошених лінгвістів або хтось із своїх професорів з науковою доповіддю. Це дозволяє усім залишатися в чудовій науковій формі і знайомитися з найширшим діапазоном досліджень у споріднених галузях знань. Такий виступ, до речі, чекає і мене 6 березня (keep my fingers crossed).

А ще я є активним учасником групи SMILE (Social Meaning in Language) – неофіційного товариства соціолінгвістів, що збирається щотижнево для того, аби обговорювати лінгвістичні новинки. Усі читають якусь працю і потім ми всі разом її «розбираємо на деталі». Одна з наших зустрічей була присвячена моїй статті, опублікованій в журналі *Discourse and Society*. Що можу сказати? Було приємно, цікаво і страшно.

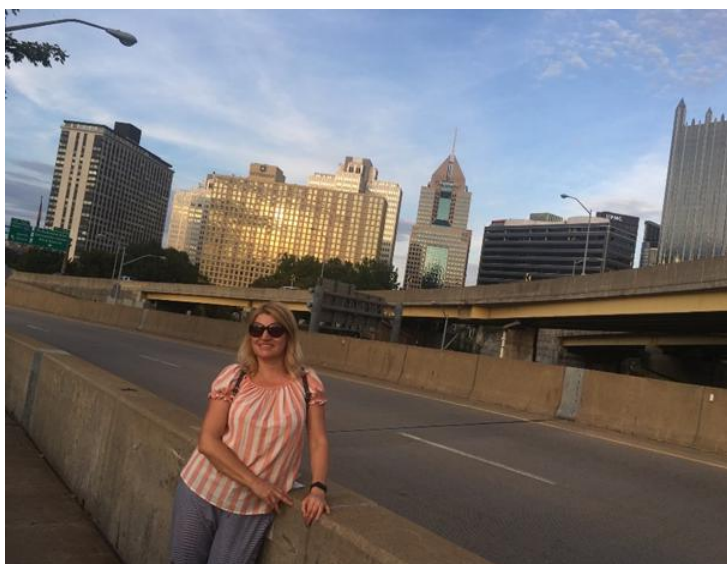
Соціальне життя і дозвілля

Ця частинка перебування фулбрайтерів у США в усіх складається по-різному.

Хтось знаходить друзів у колі української діаспори і занурюється з головою в життя «наших в Америці», хтось знаходить друзів серед американців і стає частиною місцевого товариства. Так склалося,

що обидва мої фулбрайтівські періоди позначені моєю цілковитою «американізацією». Усі мої друзі та колеги – американці і, відповідно, той вільний час, що є, я проводжу в контексті американського життя і побуту, вносячи свій посильний (і дуже інтенсивний) вклад у їхні знання і уявлення про Україну. Я переконана, що ті американці, які зі мною спілкуються, ніколи не зневажатимуть Україну, як державу, знаючи, що вона не є частиною інших держав, має свою мову, культуру, літературу, сучасну хорошу музику, компетентних науковців і прагне приєднатися до цивілізованої світової демократії.

Після відвіданого мною у грудні 2019 року фулбрайтівського семінару Fulbright Visiting Scholar Enrichment Seminar, що проводився в місті Лексингтон (штат Кентуккі), і після триденного спілкування з науковцями з 88!! країн, ми разом із декількома колегами (представниці різних академічних сфер з п'яти країн світу – з Канади, Нової Зеландії, Франції, Італії та України) створили міжнародну громадську організацію під егідою Фулбрайтівського кола випускників – “**Fulbrighters for Women’s Rights**”

(наші цілі коротко описані тут: *“Nowadays in the world, there is still a very large disparity in Women’s rights. Issues such as ending violence against women, women’s access to education, salary equity, access to legal abortion and birth control, and many others, are burning challenges worldwide. Our international Fulbright network, our academic expertise in various fields combined with our eagerness to change the world for the better, our belonging to different national, linguistic, social and gender communities allows us to become a powerful instrument for arousing international awareness of the multiple inequality problems and promoting women rights globally”*).

Цікавинкою мого дозвілля в Пітсбурзі став університетський український клуб. Цікавою ця громада є тому, що у ній майже немає українців (якщо точніше, то я – одна-єдина). Дехто, правда, є нащадком

українців, що емігрували до США, але таких небагато (3-4 людини), а в основному – це студенти і викладачі, яких тим чи іншим чином цікавить Україна, її історія, мова, культура, сучасний розвиток. Моє спілкування з клубом розпочалося з лекції, яку мене запросили прочитати, і продовжилося на цілий рік. Моя присутність на зібраннях вносить певну автентичність, оскільки я завжди маю якісь

коментарі «очевидця», незважаючи яку тему обговорюють.

Пітсбург – це місто, в якому людині не вистачає ні часу, ні енергії, щоб відвідати усі концерти, вистави, музеї, виставки. З Пітсбургом міг би посперечатися хіба що Нью-Йорк. Тому розклад наших субот і неділь складений задовго наперед.

Ця частина моєї розповіді могла б зайняти багато сторінок тексту, але намагатимуся бути максимально лаконічною.

У моєму фулбraitівському вояжі разом зі мною моїх двоє дітей – донька (16) та син (11). З одного боку, це дещо ускладнило процес налагодження побутових умов нашого тут перебування (уявіть собі, що мені треба було приїхати в чужу країну, чуже місто з двома дітьми, і відразу десь покласти їх спати після майже добового перебування в аеропортах). Але ми успішно впоралися з усіма викликами і я з радістю поділюся досвідом з тими, кому це буде цікаво. Зараз ми мешкаємо у квартирі, яка називається one-bedroom apartment, але за українськими мірками фактично є 3-кімнатною

квартирою – спальня (два вікна), вітальня (три вікна) та їдальня (два вікна).

Діти ходять до двох різних шкіл – middle and high. Навчаються добре і з задоволенням. Несуть своє українство з любов'ю і гордістю по світах. Знають, що вони теж мають певну фулбraitівську місію, але це у них не викликає жодних труднощів, оскільки це є частиною їхньої природи.

Протягом цих півроку, що ми в Америці, мені вдалося показати дітям Вашингтон, Нью Йорк, Чикаго та Орландо. І ще (що особливо важливо) вдалося показати, що таке розмаїття (diversity) рас, релігій, уподобань, гендерів, що насправді означає

«толерантність» і «політкоректність», і як це – be nice, бути добрим і терпимим до інших. Вони побачили, що не можна прогулювати школу, не можна списувати, а плагіат – це найсправжнісінька крадіжка. У їхній руках – наше майбутнє, і я глибоко переконана, що цей досвід змінив їхні уявлення про світ на краще, що дозволить їм принести ці зміни в Україну.

В. Ущина

III. НАУКОВИЙ ДОРОБОК ПРОФЕСОРА В. А. УЩИНОЇ

Дисертації та автореферати дисертацій

2003

1. Соціолінгвістична категорія домінантності та її реалізація в англomовному політичному дискурсі : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2003. – 20 с.
2. Соціолінгвістична категорія домінантності та її реалізація в англomовному політичному дискурсі : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2003. – 210 арк.

2016

3. Позиціювання суб'єкта в сучасному англomовному дискурсі ризику : автореф. дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.04 / Київ. нац. лінгвіст. ун-т. – Київ, 2016. – 34 с. : рис., табл.
4. Позиціювання суб'єкта в сучасному англomовному дискурсі ризику : дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.04 / Київ. нац. лінгвіст. ун-т. – Київ, 2016. – 500 с.

Монографії, навчально-методичні видання

1998

5. Збірник тестових завдань з англійської мови : навч.-метод. посіб. : для абітурієнтів. – Луцьк : РВВ «Вежа» ВДУ ім. Лесі Українки, 1998. – 149 с.
Співуклад.: Т. Є. Авдеєнко, Л. І. Булатецька, Л. І. Волошинович, С. В. Демчинська, Ю. О. Зелений, О. І. Іванчук, А. І. Конащук, І. В. Лесик, Л. К. Маслянко, Т. П. Ніфака.

2000

6. Англійська мова : Тестові завдання для вступників. – Луцьк : РВВ «Вежа» ВДУ ім. Лесі Українки, 2000. – 286 с.

Співуклад.: Т. Є. Авдєєнко, Л. І. Булатецька, Н. В. Волошинович, С. В. Демчинська, Ю. О. Зелений, О. В. Іванчук, Л. М. Киричук, А. І. Конащук, І. В. Лесик, Л. К. Маслянко, Т. П. Ніфака, В. І. Сацик.

2001

7. Англійська мова : Тестові завдання для вступників. – Вид. 2-ге. – Луцьк : РВВ «Вежа» ВДУ ім. Лесі Українки, 2001. – 294 с.

Співуклад.: Т. Є. Авдєєнко, Л. І. Булатецька, Н. В. Волошинович, С. В. Демчинська, Ю. О. Зелений, О. В. Іванчук, Л. М. Киричук, А. І. Конащук, І. В. Лесик, Л. К. Маслянко, Т. П. Ніфака, В. І. Сацик.

2007

8. Вступ до перекладознавства : робоча навч. програма курсу / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк : РВВ "Вежа" ВДУ ім. Лесі Українки, 2007. – 16 с.

9. Subjective Modality and Anthropocentricity = Суб'єктивна модальність та антропоцентризм : опорний конспект лекцій із практич. завданнями і глосарієм для самоств. та індивід. роботи студентів V курсу ф-ту романо-герман. філології ВНУ ім. Лесі Українки / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк : РВВ "Вежа" ВДУ ім. Лесі Українки, 2007. – 48 с. – Бібліогр.: с. 43–44.

2010

10. Соціолінгвістика : робоча навч. програма курсу / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ф-т романо-герман. філології, Каф. англ. філології. – Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. – 20 с.

11. Стилїстика : робоча навч. програма курсу / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ф-т романо-герман. філології, Каф. англ. філології. – Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. – 20 с.

Співавт.: М. О. Олікова, Л. К. Маслянко.

2015

12. Позичіонування суб'єкта в англійському дискурсі ризику: соціокогнітивний аспект : [монографія]. – Луцьк : Вежа-Друк, 2015. – 380 с.

**Депоновані праці. Статті у продовжуваних, періодичних та
неперіодичних виданнях**

1989

13. Типы импликаций // Структурно-семантические и коммуникативно-прагматические особенности языковых единиц : сборник. – Деп. в ИНИОН РАН № 40102 от. 15.11.89.

Соавт.: М. А. Оликова.

1997

14. Комунікативно-мовленнєві умови сполучуваності в офіційному дискурсі // Науковий вісник ВДУ : журн. Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки / голов. ред. І. Д. Олексеюк. – Луцьк, 1997. – № 5 : Романо-германська філологія. – С. 75–76. – Бібліогр.: 5 назв.

1998

15. Комунікативні стратегії та домінантність // Молодіжний науковий вісник : [зб. наук. пр.] / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки ; [редкол.: В. Л. Удалов (голов. ред.) та ін.]. – Луцьк, 1998. – № 2 : Філологічні науки (романо-германська філологія). – С. 54–59. – Бібліогр.: 10 назв.

1999

16. Конвенційно-ритуальні обмеження на комунікацію та їх вплив на виникнення домінантності або субординації // Науковий вісник ВДУ : журн. Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки / редкол.: Л. К. Оляндер [та ін.]. – Луцьк, 1999. – № 3 : Філологічні науки (романо-германська філологія). – С. 76–79. – Бібліогр.: с. 78–79.

2000

17. Парадигма «домінантність-субординація» як прояв неоднозначності комунікативних стратегій // Науковий вісник Волинського державного університету ім. Лесі Українки / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки ; редкол.: Л. К. Оляндер [та ін.]. – Луцьк, 2000. – № 2 : Філологічні науки. – С. 237–239. – Бібліогр.: 10 назв.

18. Language and Power in Ethnic Relations // Mississippi Language Crusader. – 2000. – Vol. 47, No 3. – P. 21–27.

2001

19. Прагматичні функції займенників у реалізації домінантності в політичному дискурсі // Науковий вісник Волинського державного університету ім. Лесі Українки / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки ; редкол.: Л. К. Оляндер [та ін.]. – Луцьк, 2001. – № 13 : Філологічні науки. – С. 196–201. – Бібліогр.: 12 назв.
20. Ситуація асиметричної мовленнєвої взаємодії в координатах дії принципу кооперації // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Серія: Мовознавство. – Тернопіль, 2001. – № 2. – С. 97–101.

2002

21. Інтеракціональні особливості топікального контролю в комунікативній ситуації політичних дебатів // Мовні і концептуальні картини світу : зб. наук. пр. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2002. – Вип. 7. – С. 498–506.
22. Особливості мовної реалізації стратегій домінантності в політичному дискурсі // Філологічні студії : наук. часоп. / Волин. Академ. Дім, ВДУ ім. Лесі Українки ; голов. ред. В. С. Зубович. – Луцьк, 2002. – № 3. – С. 192–199. – Бібліогр.: 11 назв.

2004

23. Інтеракціональна домінантність у мовленнєвих актах (на матеріалі англomовного політичного дискурсу) // Філологічні студії : наук. часоп. / Волин. Академ. Дім, ВДУ ім. Лесі Українки ; голов. ред. В. С. Зубович. – Луцьк, 2004. – № 4. – С. 230–238.

2006

24. Мова і влада в міжкультурній комунікації // Психологічні перспективи : наук. журн. / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки ; [редкол.: В. Татенко та ін.]. – Луцьк, 2006. – Вип. 8. – С. 59–63.
25. Особливості дискурсу політичних дебатів як мовленнєвого середовища існування домінантності // Науковий вісник Волинського державного

університету ім. Лесі Українки / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки ;
голов. ред. І. Я. Коцан. – Луцьк, 2006. – № 6 : Філологічні науки. – С. 39–
43.

2007

26.Лінгвістична модальність як вияв соціальної нерівності // Філологічні
студії : наук. часоп. / Волин. Академ. Дім, ВДУ ім. Лесі Українки ; голов.
ред. В. С. Зубович. – Луцьк, 2007. – № 1/2. – С. 287–292.

2008

27.Стратегії риторичної домінантності та їх реалізація в політичному
дискурсі // *Studia Germanica et Romanica* : Іноземні мови. Зарубіжна
література. Методика викладання. 2008. – Т. 5, № 1. – С. 55–64. –
Бібліогр.: с. 63–64.

2009

28.Асиметрія комунікативних відносин в електронному спілкуванні (на
матеріалі англійської мови) // Науковий вісник Волинського
національного університету ім. Лесі Українки / Волин. нац. ун-т ім. Лесі
Українки. – Луцьк, 2009. – № 5 : Філологічні науки : Мовознавство. – С.
460–463. – Бібліогр.: 10 назв.

29.Стратегії риторичної домінантності та їх реалізація в політичному
дискурсі // Проблеми зіставної семантики : зб. наук. пр. / Київ. нац.
лінгвіст. ун-т. – Київ, 2009. – Вип. 9. – С. 446–453.

2010

30.Інституційний дискурс як асиметрична мовленнєва взаємодія // Науковий
вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки /
Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2010. – № 7 : Філологічні
науки : Мовознавство. – С. 160–163. – Бібліогр.: 10 назв.

31.Особливості формування мовної особистості у політичному дискурсі (на
матеріалі англійського політичного дискурсу) // Наукові праці
Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.
Філологічні науки. – Чернівці, 2010. – Вип. 22, т. 22. – С. 160–163.

Співавт.: О. С. Писарська.

2011

- 32.«LIKE» як маркер соціолінгвістичної ідентифікації мовця // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; [редкол.: Г. Л. Аркушин та ін.]. – Луцьк, 2011. – № 5 : Філологічні науки : Мовознавство, ч. 1. – С. 146–149. – Бібліогр.: 18 назв.

2012

- 33.Дискурс ризику: комунікативний та прагматичний аспекти // Наукові записки. Серія філологічна / Нац. ун-т «Острозька академія». – Острог, 2012. – Вип. 29. – С. 373–376.
- 34.Лінгвокультурний типаж «перша леді США» // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; [редкол.: Н. О. Данилюк та ін.]. – Луцьк, 2012. – № 6 : Філологічні науки : Мовознавство. – С. 198–202. – Бібліогр.: 17 назв.
- 35.Позиціонування суб'єкта у дискурсивних ситуаціях ризику // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов : [зб. наук. пр.]. – Харків, 2012. – № 1023, вип. 72. – С. 77–84.
- 36.Тематичне спрямування новин канадських ЗМІ як фактор створення міжнародного іміджу України (на матеріалі англомовного медіа-дискурсу) // Наукові записки. Серія філологічна / Нац. ун-т «Острозька академія». – Острог, 2012. – Вип. 25. – С. 263–265.
- Співавт.: С. С. Євчук.

2013

- 37.Дискурс ризику як середовище конструювання позиції суб'єкта (на матеріалі англомовного медіа-дискурсу) // Наукові записки. Серія : Філологічні науки (мовознавство) : [зб. наук. пр.] / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. – Кіровоград, 2013. – Вип. 118. – С. 155–159.

38. Комуникативно-діяльнісний підхід у вивченні позиціонування суб'єкта в дискурсі // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; [редкол.: Н. О. Данилюк та ін.]. – Луцьк, 2013. – № 25 (274) : Філологічні науки : Мовознавство. – С. 124–129. – Бібліогр.: с. 128–129.
39. Лінгвістична модальність у контексті конструювання позиції англомовного суб'єкта дискурсивної діяльності // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки : [зб. наук. пр.]. – Кам'янець-Подільський, 2013. – Вип. 32. – С. 399–403.
40. Лингвориторические аспекты субъектного позиционирования в англоязычном дискурсе // Лингвориторическая парадигма: теоретические и прикладные аспекты : науч. журн. / Сочин. гос. ун-т. – Сочи, 2013. – № 18. – С. 202–205.
41. Модальні засоби суб'єктного позиціонування в англомовному медіа-дискурсі // Нова філологія : зб. наук. пр. / Запоріз. нац. ун-т. – Запоріжжя, 2013. – Вип. 57. – С. 93–98.
42. Позиціонування суб'єктів у предметній ситуації ризику (на матеріалі англомовного медіа-дискурсу) // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. Серія: Філологічні науки / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; [редкол.: Н. О. Данилюк та ін.]. – Луцьк, 2013. – № 19 (268) : Філологічні науки : Мовознавство. – С. 246–252. – Бібліогр.: 10 назв.
43. Позиционирование субъекта дискурсивной деятельности в ситуации риска // Проблемы лингвистики и лингводидактики : [международ. сб. науч. ст.] / под ред. С. А. Моисеевой, Л. Г. Петровой. – Белгород, 2013. – Вып. 2. – С. 255–265.
44. Соціокогнітивні особливості англомовної дискурсивної ситуації ризику // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Романо-германська

філологія. Методика викладання іноземних мов. – Харків, 2013. – № 1051, вип. 73. – С. 99–105.

45. Interactionality of Stancetaking in the Risk Discourse // *Science and Education: a New Dimension. Philology I (3)*. – Budapest, 2013. – Issue 13. – P. 18–22.
46. Specific features of stancetaking in the risk discourse situation // *Наукові записки. Серія філологічна* : [зб. наук. пр.] / Нац. ун-т "Острозька академія" ; [уклад.: І. В. Ковальчук, Л. М. Коцюк, С. В. Новоселецька]. – Острог, 2013. – Вип. 37. – С. 19–21. – При ст. прізвище авт. Ushchyna V. A. – Текст англ. – Бібліогр.: 26 назв.

2014

47. Евіденційність і епістемічна позиція суб'єкта дискурсивної діяльності (на матеріалі англomовного дискурсу ризику) // *Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство)* : [зб. наук. пр.] / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. – Кіровоград, 2014. – Вип. 130. – С. 200–204.
48. Лінгвістичне конструювання експертних суб'єктних позицій в англomовному дискурсі ризику // *Одеський лінгвістичний вісник* : зб. наук. пр. / Нац. ун-т "Одес. юрид. акад." – Одеса, 2014. – Вип. 4. – С. 273–277.
49. Мовна репрезентація образного складника концепту РИЗИК/RISK в англomовній картині світу // *Мовознавчий вісник* : [зб. наук. пр.] / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2014. – Вип. 19. – С. 195–201.
50. Позиціонування англomовних суб'єктів у ситуації ризику як конструювання ментальних просторів // *Нова філологія* : зб. наук. пр. / Запоріз. нац. ун-т. – Запоріжжя, 2014. – Вип. 67. – С. 134–138.
51. Сценарій розгортання англomовної комунікативної ситуації ризику // *Нова філологія* : зб. наук. пр. / Запоріз. нац. ун-т. – Запоріжжя, 2014. – Вип. 60. – С. 179–185.
52. Stancetaking in the discourse on risk: identities construed // *Subjectivity and Epistemicity. Corpus, discourse, and literary approaches to stance* / ed. by Dylan Glynn & Mette Sjölin. – Lund, 2014. – P. 165–188.

2015

53. Дискурсивні стратегії позиціонування суб'єкта-дилетанта в метакомунікативній ситуації ризику // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Лінгвістика : [зб. наук. пр.]. – Херсон, 2015. – Вип. 23. – С. 35–40.
54. Фрактальна природа суб'єктивного позиціонування в англomовному дискурсі ризику // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; [редкол.: Н. О. Данилюк та ін.]. – Луцьк, 2015. – № 3 (304): Серія: Філологічні науки : Мовознавство. – С. 172–178. – Бібліогр.: 22 назви.
55. Creativity of Construing and Interpreting Identity in Discourse Situations of Risk // Науковий вісн. каф. ЮНЕСКО Київ. нац. лінгвіст. ун-т. Філологія. Педагогіка. Психологія : зб. наук. пр. / Київ. нац. лінгвіст. ун-т, Каф. ЮНЕСКО. – Київ, 2015. – Вип. 30. – С. 161–168.
56. Epistemic stance and the linguistic realization of expert identities in risk communication // Towards the Ecology of Human Communication / ed. by M. Boguslawska-Tafelska and A. Drogosz. – Cambridge, 2015. – P. 33–50.
57. Stancetaking on risk: a socio-cognitive approach to situated discourse analysis // Science and Education: a New Dimension. Philology 3. – Budapest, 2015. – Issue 56. – P. 34–37.

2016

58. Афективне позиціонування суб'єкта дискурсивної діяльності в англomовній комунікативній ситуації ризику // East European Journal of Psycholinguistics / Lesya Ukrainka Eastern European National University. – Lutsk, 2016. – Vol. 3, No 1. – P. 131–139. DOI: <https://doi.org/10.29038/eejpl.2016.3.1.ush> .
59. Соціокогнітивна дискурсологія: аспекти дослідження // Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences IV. – Budapest, 2016. – Issue 90. – P. 35–39.

2017

60. Поняття суб'єкта дискурсивної діяльності в контексті теорії ідентичності // Актуальні питання іноземної філології / М-во освіти і науки України, Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ін-т інозем. філології ; [редкол.: І. П. Біскуб (голов. ред. та ін.). – Луцьк, 2017. – № 6. – С. 167–178. – Бібліогр.: с. 175–178.

2018

61. Лінгвостилістичні засоби вербалізації позиції суб'єкта дискурсивної діяльності в англomовних медіа-публікаціях і їхній вплив на формування іміджу України // Південний архів. Філологічні науки : зб. наук. пр. / Херсон. держ. ун-т. – Херсон, 2018. – Вип. 73. – С. 136–139.

Співавт.: Б. Шмиговська.

62. Critical thinking and teaching stylistic analysis of the literary text // Research trends in modern linguistics and literature. – 2018. – No 1. – P. 32–49. – Прист. прізвища авт.: Ushchyna V., Belyakov O., Darkevych O., Kozak S. – Текст англ. – Бібліогр.: с. 47–49.

Співавт.: О. Беляков, О. Даркевич, С. Козак.

63. Manipulative use of RISK as a stance in political communication // Discourse and Society. – 2018. – Vol. 29, Issue 2. – P. 198–221. DOI: <https://doi.org/10.1177/0957926517734424>

2019

64. Cognitive dynamics of stancetaking in risk discourse situations // Advanced Education = Новітня освіта : наук. журн. / Нац. техн. ун-т України «Київський політехнічний інститут» – Київ, 2019. – Вип. 12. – С. 142–149. DOI: <https://doi.org/10.20535/2410-8286.154380>

2020

65. Risk communication and stance: Strategic framing in risk discourse // Lege artis. Language yesterday, today, tomorrow : The journal of University of SS Cyril and Methodius in Trnava. – Trnava, 2020. – Vol. 5, Issue 1. – P. 462–501.

- 66.From stance to identity: Stancetaking in contemporary English risk discourse // Cognition, communication, discourse. Series “Philology” : international on-line scholarly journal. – Kharkiv, 2020. – Issue 20. – P. 73–91. DOI: <https://doi.org/10.26565/2218-2926-2020-20-05>

Доповіді на наукових конференціях

1995

- 67.Бібліографічні посилання як жанр наукового стилю // Матеріали ХІІ наукової конференції професорсько-викладацького складу і студентів Волинського державного університету імені Лесі Українки : [зб. тез доп.] / М-во освіти України, Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки ; редкол.: А. В. Свідзинський [та ін.]. – Луцьк, 1995. – Ч. 2. – С. 179.

2001

- 68.Interactional Organization of Dominance in Political Interviews // Тези другої міжнар. наук. конф. дослідників англ. мови «Прагматика у межах та поза межами», Харків, 28–29 трав. 2001 р. / Харків. нац. ун-т ім. Василя Каразіна. – Харків, 2001. – С. 92–94.

2002

- 69.*Political Dominance, Linguistic Persuasion and Globalization in Ukraine // Globalization: English and Language Change in Europe : тези міжнар. наук. конф., Варшава, 19–21 верес, 2002 / Ін-т приклад. лінгвістики Варшав. ун-ту. – Варшава, 2002.

2010

- 70.Solution of Ethnocultural Differences in the Translated Text // Слово й текст у просторі культури : тези доп. Міжнар. наук. конф., присвяч. 80-річчю з дня народж. проф. О. М. Мороховського / відп. ред. О. П. Воробйова. – Київ, 2010. – С. 236–238.

2012

- 71.Емоційне позиціонування суб'єкта у дискурсі // Світ емоцій у дзеркалі когніції: мова, текст, дискурс : тези доп. Круглого столу, Київ, 27 верес.

2012 р. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Київ. нац. лінгвіст. ун-т, Центр когніт. і семіот. дослідж., Укр. асоц. когніт. лінгвістики і поетики, Британ. Рада в Україні. – Київ, 2012. – С. 29–30.

2013

72. Вербалізація концепту «ризик» у сучасній англійській мові // Слово і речення: синтактика, семантика, прагматика : матеріали Міжнар. наук. конф. (10–12 жовт. 2013 р.) / М-во освіти і науки України; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – Київ, 2013. – С. 278—283.
73. Лінгвістичне конструювання експертних суб'єктних позицій в англомовному дискурсі ризику // Тези доп. Міжнар. конгресу «Лінгвістика XXI століття: погляд у майбутнє» та Міжнар. наук. конф. «Перші Почепцовські читання» (Київ, 25–27 верес. 2013 р.). – Київ, 2013. – С. 103–105.
74. Особливості суб'єктного позиціонування в англомовних дискурсивних ситуаціях ризику // Україна і світ: діалог мов та культур : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 03–05 квіт. 2013 р.) / М-во освіти і науки, Київ. нац. лінгвіст. ун-т. – Київ, 2013. – С. 396–398.

2014

75. Когнітивне моделювання ідеалізованої англомовної ситуації ризику // Україна і світ: діалог мов та культур : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19–21 берез. 2014 р.) / М-во освіти і науки, Київ. нац. лінгвіст. ун-т. – Київ, 2014. – С. 440–442.
76. Creativity in Construing and Interpreting Identity in Discourse Situations of Risk // Мова – література – мистецтво : когнітивно-семіотичний інтерфейс : матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 25–27 верес. 2014 р.) / М-во освіти і науки, Київ. нац. лінгвіст. ун-т. – Київ, 2014. – С. 119.
77. Interactive nature of stance in Internet discussion blogs // Научная дискуссия: вопросы филологии, искусствоведения и культурологии : [сб.

ст. по материалам XX междунар. заоч. науч.-практ. конф.]. – М., 2014. – № 1 (20). – С. 186–191.

2015

78. Mutuality of identity construction in discourse interaction: from personal stances to collective symbols // *New Developments in Linguistic Pragmatics : Book of Abstracts (Lodz, 12–14 April 2015) / University of Lodz.* – Lodz, 2015. – P. 169–170.

79. Stancetaking on risk: Semantic wars of late modernity // *GLOBE 2015 : East-West European Forum on Discourse. Past, Present and Future of Discourse Studies (Warsaw, 14–16 May 2015) / University of Warsaw.* – Warsaw, 2015. – P. 63.

2018

80. *Stancetaking in Contemporary Social Media as Constructing of a Person's Identity // *International NAG Convention "The Image of the Self" (June, 27–29, 2018) / Andrey Sheptytsky Center, Ukrainian Catholic University.* – Lviv, 2018. – P. 46.

2019

81. Stancetaking on risk: From individual cognition to social semiosis // *Виклики і парадокси соціальної взаємодії в постмодерному світі: лінгвістичний та психологічний аспекти : матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф. (11–12 квіт. 2019 р) / за заг. ред. О. В. Лазорко, В. А. Ущиної.* – Луцьк, 2019. – С. 102–104.

Публікації на Всеукраїнській інформаційній платформі «Практика влади»

2020

82. *Вибори Президента по-американськи. Ч. 1 [Електронний ресурс] // Практика влади : сайт.* – Режим доступу: <https://praktika-vlasti.com.ua/24523-2/> (дата повідомлення: 18.03.2020. – дата звернення: 25.06.2021). – Назва з екрана.

- 83.Вірно чи хибно? «Непряме заперечення» і коронавірус [Електронний ресурс] // Практика влади : сайт. – Режим доступу: <https://praktika-vlasti.com.ua/26124-2/> (дата повідомлення: 04.05.2020. – дата звернення: 25.06.2021). – Назва з екрана.
- 84.Епідемія коронавірусу у США очима іноземки [Електронний ресурс] // Практика влади : сайт. – Режим доступу: <https://praktika-vlasti.com.ua/24365-2/> (дата повідомлення: 18.03.2020. – дата звернення: 25.06.2021). – Назва з екрана.
- 85.Президентські вибори 2020 у США. Ч. 2 [Електронний ресурс] // Практика влади : сайт. – Режим доступу: <https://praktika-vlasti.com.ua/24978-2/> (дата повідомлення: 01.04.2020. – дата звернення: 25.06.2021). – Назва з екрана.
- 86.Президентські вибори по-американськи. Ч. 3. Вибори і COVID-19 [Електронний ресурс] // Практика влади : сайт. – Режим доступу: <https://praktika-vlasti.com.ua/25477-2/> (дата повідомлення: 14.04.2020. – дата звернення: 25.06.2021). – Назва з екрана.

III. ПЕРЕЛІК АВТОРЕФЕРАТІВ ДИСЕРТАЦІЙ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА, ЗАХИЩЕНІ ПІД КЕРІВНИЦТВОМ В. А. УЩИНОЇ ТА НАУКОВЕ ОПУНУВАННЯ

Керівництво дисертаційними роботами

2021

1. Пожарська Н. В. Когнітивно-комунікативні механізми регулювання референції у діалогічному мовленні (на матеріалі англійської мови) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Пожарська Наталія Володимирівна ; Запорізький нац. ун-т. – Запоріжжя, 2021. – 23 с.

Опонування дисертаційних робіт

2017

1. Куліш Т. В. Паранояльна риторика в американському політичному дискурсі : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Куліш Тетяна Вікторівна ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2017. – 20 с.

2018

2. Кабірі М. Х. Самопрезентація як стратегія англомовного дискурсу : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Кабірі Магда Хуссейн ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2018. – 20 с.
3. Таценко Н. В. Емпатія в сучасному англомовному дискурсі: когнітивно-синергетичний вимір : автореф. дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.04 / Таценко Наталія Віталіївна ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2018.

2019

4. Ницполь В. І. Мовна особистість персонажа серійного вбивці (на матеріалі американської прози ХХ століття) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Ницполь Вікторія Ігорівна ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2019. – 20 с.
5. Скриннік Ю. С. Дискурсивна варіативність вербальної та невербальної поведінки мовців при зміні соціальних ролей (на матеріалі англійської

мови) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Скриннік Юлія Сергіївна ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2019. – 20 с.

IV. НАУКОВО-ЕКСПЕРТНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Рецензування наукових та навчально-методичних праць 2018

1. [Рецензія] // Мовознавство. – 2018. – № 3. – С. 56–58. – Рец. на кн.: Лінгвістична відносність і проблеми перекладу філософської термінології: лінгвокогнітивний підхід / Н. С. Кудрявцева. – Київ : Видавн. дім Дмитра Бураго, 2017. – 460 с.

2006

2. [Book Review] // Canadian Slavonic Papers / Revue canadienne des slavistes. – Alberta, Canada, 2006. – Vol. 48, No 3/4. – P. 417–418. – Book Review: Contested Tongues: Language Politics and Cultural Correction in Ukraine / Laada Bilaniuk. – Ithaca, NY : Cornell University Press, 2005. – 230 p.

2020

3. [Book Review] // Language in Society. – 2020. – Vol. 49, Issue 3. – P. 15–16. – [Book Review]: Corinne A. Seals, Choosing a mother tongue: The politics of language and identity in Ukraine. – Bristol : Multilingual Matters, 2019. – 213 p. DOI: [10.1017=S0047404520000202](https://doi.org/10.1017/S0047404520000202).

Участь у міжнародних наукових та освітніх проектах

1. Грант імені Фулбрайта для проведення наукового дослідження Visiting Research Scholar Program (1 вересня 2019 р. – 1 червня 2020 р.).
2. Організатор II Міжнародної науково-практичної конференції «Виклики та парадокси соціальної взаємодії в постмодерному світі: лінгвістичний і психологічний аспекти» (15–16 квітня 2021р.).

Наукові праці, підготовлені під керівництвом В. А. Ущиної

2018

1. Ющук А. О. Функції окличного висловлення у сучасному англомовному діалозі // Матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф. студентів і аспірантів «Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень» (15–16 трав. 2018 р.). – Луцьк, 2018. – С. 855–857.

2021

2. Козачук А. Т. Ономастикон творів Льюїса Керрола // Виклики та парадокси соціальної взаємодії в постмодерному світі: лінгвістичний та психологічний аспекти : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., Луцьк, 15–16 квіт. 2021 р.) / за заг. ред. О. В. Лазорко, В. А. Ущиної. – Луцьк, 2021. – С. 55–57.
3. Приступа Л. Л. Сленг як соціолінгвістичний феномен // Пріоритетні напрямки та вектори розвитку світової науки : матеріали I міжнар. студент. конф., Миколаїв, 21 трав. 2021 р. – Миколаїв, 2021. – Т. 2. – С. 98.
4. Сільчук В. М. Образ Дон Жуана в поемі Байрона «Дон Жуан» та драмі Лесі Українки «Камінний господар» // Виклики та парадокси соціальної взаємодії в постмодерному світі: лінгвістичний та психологічний аспекти : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., Луцьк, 15–16 квіт. 2021 р.) / за заг. ред. О. В. Лазорко, В. А. Ущиної. – Луцьк, 2021. – С. 73–76.
5. Христин З. М. Феномен гамлетизму у світовій літературі // Виклики та парадокси соціальної взаємодії в постмодерному світі: лінгвістичний та психологічний аспекти : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., Луцьк, 15–16 квіт. 2021 р.) / за заг. ред. О. В. Лазорко, В. А. Ущиної. – Луцьк, 2021. – С.77–79.

Наукове керівництво переможцями Всеукраїнських студентських конкурсів наукових робіт

1. Член журі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт із романо-германських мов та літератур (з методикою їх викладання) (2017/2018 н. р.).
2. Мазурик Інна Валеріївна – I місце у XII Міжвузівському конкурсі молодих перекладачів (Національний авіаційний університет, Кафедра англійської філології і перекладу факультету лінгвістики та соціальних комунікацій, м. Київ).

Участь у роботі професійних об'єднань

1. Член Української асоціації когнітивної лінгвістики (УАКЛІП)
2. Член Міжнародної асоціації гуманітаріїв (International Association for the Humanities – MAG)
3. Член Американського товариства лінгвістичних антропологів (Society for Linguistic Anthropology – SLA) (2019-теперішній час)

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК НАЗВ ПРАЦЬ

- Англійська мова 6, 7
- Асиметрія комунікативних відносин в електронному спілкуванні 28
- Афективне позиціонування суб'єкта дискурсивної діяльності в англомовній комунікативній ситуації ризику 58
- Бібліографічні посилання як жанр наукового стилю 67
- Вербалізація концепту «ризик» у сучасній англійській мові 72
- Вибори Президента по-американськи 82
- Вірно чи хибно? «Непряме заперечення» і корона вірус 83
- Вступ до перекладознавства 8
- Дискурс ризику: комунікативний та прагматичний аспекти 33
- Дискурс ризику як середовище конструювання позиції суб'єкта 37
- Дискурсивні стратегії позиціонування суб'єкта-дилетанта в метакомунікативній ситуації ризику 53
- Евіденційність і епістемічна позиція суб'єкта дискурсивної діяльності 47
- Емоційне позиціонування суб'єкта у дискурсі 71
- Епідемія коронавірусу у США очима іноземки 84
- Збірник тестових завдань з англійської мови 5
- Інституційний дискурс як асиметрична мовленнєва взаємодія 30
- Інтеракціональна домінантність у мовленнєвих актах 23
- Інтеракціональні особливості топікального контролю в комунікативній ситуації політичних дебатів 21
- Когнітивне моделювання ідеалізованої англомовної ситуації ризику 75

Комунікативні стратегії та доміантність	15
Комунікативно-діяльнісний підхід у вивченні позиціонування суб'єкта в дискурсі	38
Комунікативно-мовленнєві умови сполучуваності в офіційному дискурсі	14
Конвенційно-ритуальні обмеження на комунікацію та їх вплив на виникнення доміантності або субординації	16
Лингвориторические аспекты субъектного позиционирования в англоязычном дискурсе	40
«LIKE» як маркер соціолінгвістичної ідентифікації мовця	32
Лінгвістична модальність у контексті конструювання позиції англомовного суб'єкта дискурсивної діяльності	39
Лінгвістична модальність як вияв соціальної нерівності	26
Лінгвістичне конструювання експертних суб'єктних позицій в англомовному дискурсі ризику	48, 73
Лінгвокультурний типаж «перша леді США»	34
Лінгвостилістичні засоби вербалізації позиції суб'єкта дискурсивної діяльності в англомовних медіа-публікаціях і їхній вплив на формування іміджу України	61
Мова і влада в міжкультурній комунікації	24
Мовна репрезентація образного складника концепту РИЗИК/RISK в англомовній картині світу	49
Модальні засоби суб'єктного позиціонування в англомовному медіа-дискурсі	41
Особливості дискурсу політичних дебатів як мовленнєвого середовища існування доміантності	25

Особливості мовної реалізації стратегій домінантності в політичному дискурсі	22
Особливості суб'єктного позиціонування в англомовних дискурсивних ситуаціях ризику	74
Особливості формування мовної особистості у політичному дискурсі	31
Парадигма «домінантність-субординація» як прояв неоднозначності комунікативних стратегій	17
Позиционирование субъекта дискурсивной деятельности в ситуации риска	43
Позиціонування англомовних суб'єктів у ситуації ризику як конструювання ментальних просторів	50
Позиціонування суб'єкта в англомовному дискурсі ризику: соціокогнітивний аспект	12
Позиціонування суб'єкта в сучасному англомовному дискурсі ризику	3, 4
Позиціонування суб'єкта у дискурсивних ситуаціях ризику	35
Позиціонування суб'єктів у предметній ситуації ризику	42
Поняття суб'єкта дискурсивної діяльності в контексті теорії ідентичності	60
Прагматичні функції займенників у реалізації домінантності в політичному дискурсі	19
Президентські вибори 2020 у США	85
Президентські вибори по-американськи	86
Ситуація асиметричної мовленнєвої взаємодії в координатах дії принципу кооперації	20
Соціокогнітивна дискурсологія: аспекти дослідження	59
Соціокогнітивні особливості англомовної дискурсивної ситуації ризику	44
Соціолінгвістика	10

Соціолінгвістична категорія домінантності та її реалізація в англомовному політичному дискурсі	1, 2
Стилістика	11
Стратегії риторичної домінантності та їх реалізація в політичному дискурсі	27, 29
Суб'єктивна модальність та антропоцентризм	9
Сценарій розгортання англомовної комунікативної ситуації ризику	51
Тематичне спрямування новин канадських ЗМІ як фактор створення міжнародного іміджу України	36
Типи імплікацій	13
Фрактальна природа суб'єктивного позиціонування в англомовному дискурсі ризику	54
Cognitive dynamics of stancetaking in risk discourse situations	64
Creativity of Construing and Interpreting Identity in Discourse Situations of Risk	55, 76
Critical thinking and teaching stylistic analysis of the literary text	62
Epistemic stance and the linguistic realization of expert identities in risk communication	56
From stance to identity: Stancetaking in contemporary English risk discourse	66
Interactional Organization of Dominance in Political Interviews	68
Interactionality of Stancetaking in the Risk Discourse	45
Interactive nature of stance in Internet discussion bloggs	77
Language and Power in Ethnic Relations	18

Manipulative use of RISK as a stance in political communication	63
Mutuality of identity construction in discourse interaction: from personal stances to collective symbols	78
Political Dominance, Linguistic Persuasion and Globalization in Ukraine	69
Risk communication and stance: Strategic framing in risk discourse	65
Solution of Ethnocultural Differences in the Translated Text	70
Specific features of stancetaking in the risk discourse situation	46
Stancetaking in Contemporary Social Media as Constructing of a Person's Identity	80
Stancetaking in the discourse on risk: identities construed	52
Stancetaking on risk: a socio-cognitive approach to situated discourse analysis	57
Stancetaking on risk: From individual cognition to social semiosis	81
Stancetaking on risk: Semantic wars of late modernity	79

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК СПІВАВТОРІВ

- Авдєєнко Т. Є. 5–7
Бєляков О. 62
Булатецька Л. І. 5–7
Волошинович Л. І. 5–7
Даркевич О. 62
Демчинська С. В. 5–7
Євчук С. С. 36
Зелений Ю. О. 5–7
Іванчук О. І. 5–7
Киричук Л. М. 6, 7
Козак С. 62
Конащук А. І. 5–7
Лесик І. В. 5–7
Маслянко Л. К. 5–7, 11
Ніфака Т. П. 5–7
Олікова М. О. 11, 13
Писарська О. С. 31
Сацик В. І. 6, 7
Шмиговська Б. 61